

ONDERVOEDING BIJ PERSONEN BIJ DEMENTIE

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

INHOUD

- Inleiding
- Oorzaken
- Aanpak
 - Algemeen
 - Specifiek
- Besluit

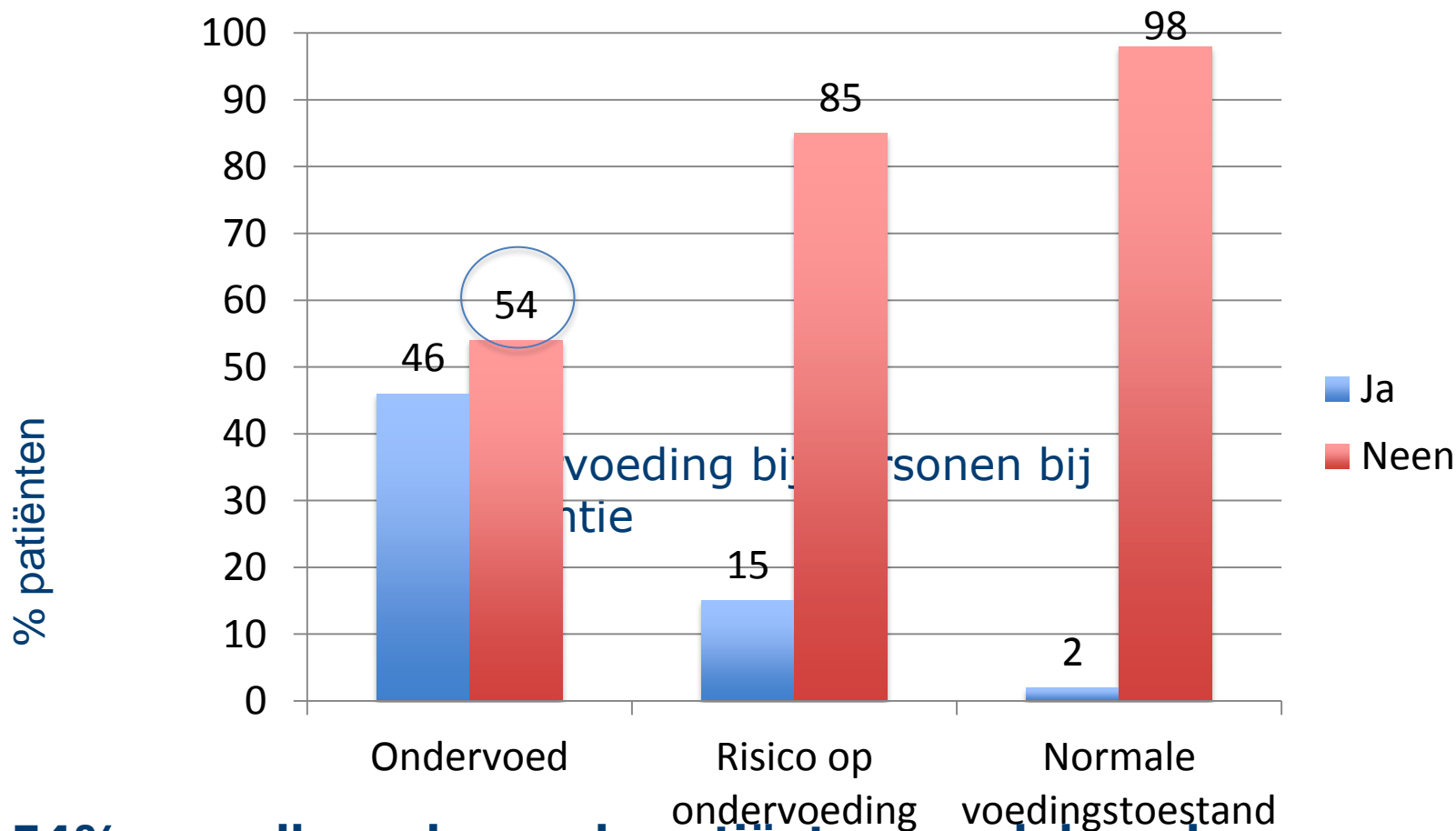
K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

INLEIDING

- 'Ondanks de hoge prevalentie van ondervoeding bij ouderen, worden nutritionele problemen nog steeds niet prioritair herkend door gezondheidswerkers'
- (Pepersack, T., 2009)

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

DE KLINISCHE BLIK IS NIET BETROUWBAAR: GEZONDHEIDSPROFESSIONALS

54% van alle ondervoede patiënten werd door de gezondheidsprofessionals niet als ondervoed ingeschat met de klinische blik

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

THEORETISCH KADER

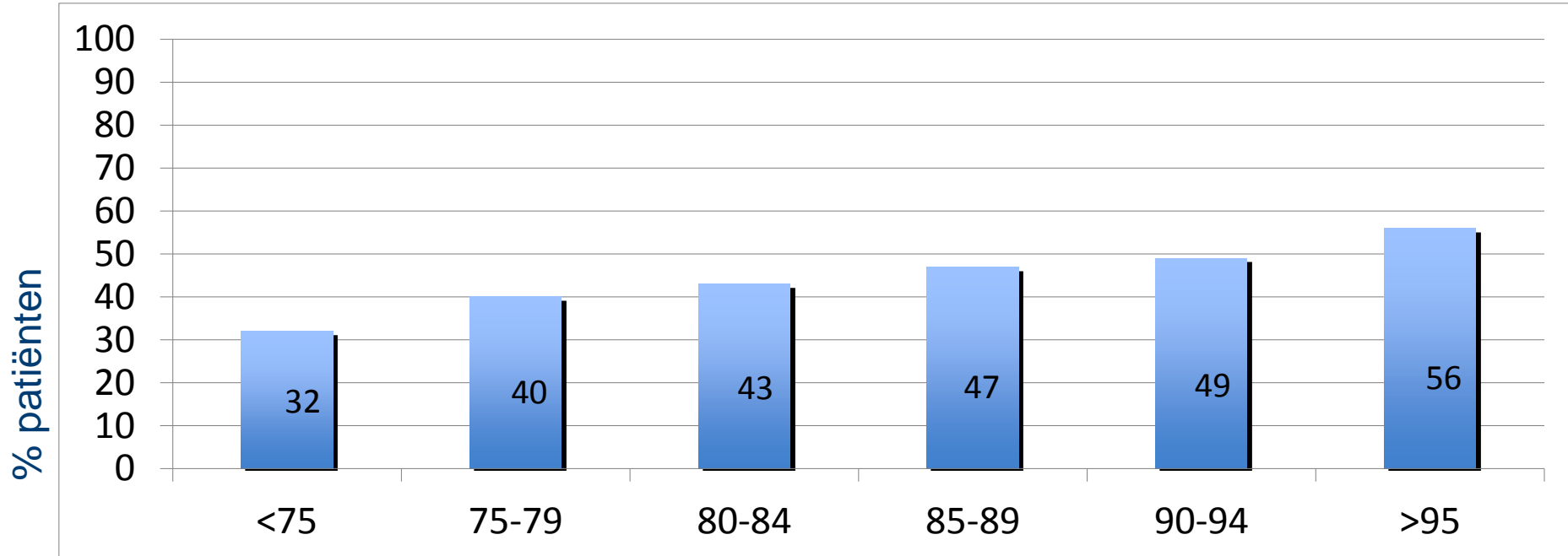
- Holistische visie op voedingsgebeuren
 - **Fysische dimensie**
 - Energie (Cockelaere, 1987 ; Pannemans, 1993)
 - Bouwstoffen (Cockelaere, 1987)
 - Regelende en beschermende stoffen (Cokelaere, 1987)
 - **Sociale dimensie** (Davies, Snaith, 1980; Grypdonck, 1980; Declercq 1990)
 - **Psychologische dimensie** (Gastmans, 1996)
 - **Spirituele dimensie** (Gastmans, 1996)

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

WAAROM MEER VOEDINGSPROBLEMEN?

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

HET RISICO OP ONDERVOEDING STIJGT MET DE LEEFTIJD!

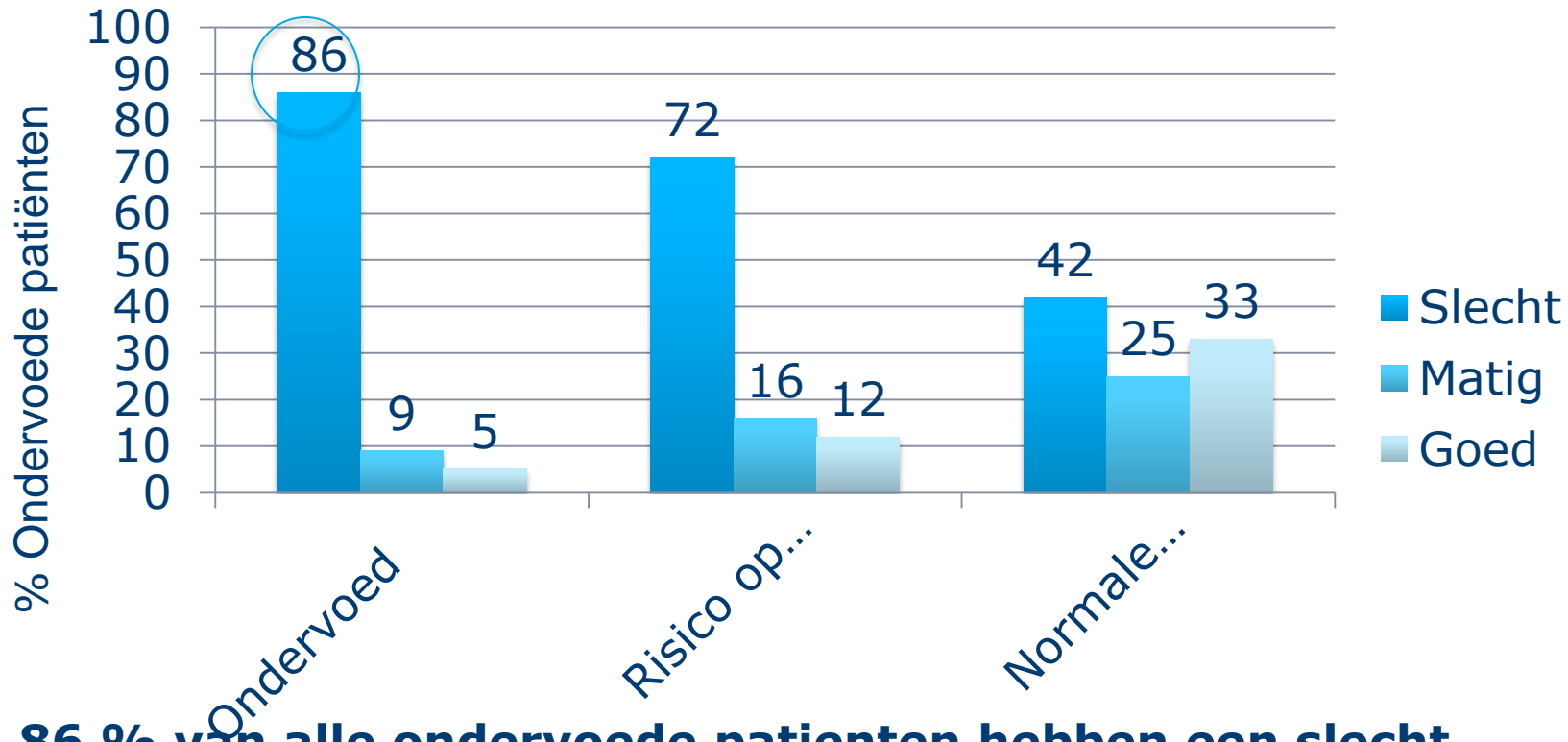

Ondervoeding bij ouderen zal steeds meer toenemen omwille van de toenemende vergrijzing van de maatschappij

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

RELATIE FUNCTIONALITEITSNIVEAU EN ONDERVOEDING

86 % van alle ondervoede patiënten hebben een slecht functionaliteitsniveau ivm 42% van de personen met een goede voedingsstatus!

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

VOEDING EN DEMENTIE

Enkele cijfers

- 5 à 10% van 65+ lijdt aan dementie (Rocca, 1990 ; 1991 ; Godderis, 1992 ; Roelands, 1992, Ferri et al., 2006)
- Correlatie voedingsafhankelijkheid en dementie (Siebens, 1986 ; Sandman, 1990)
- 2% voedingsafhankelijk versus 28-40% (Busse, 1978 ; Sandman, 1988 ; Michaelsson, 1987 ; Sandman, 1990, Borell, 1991)

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

THOMAS
MORE

REDENEN VOOR MEER VOEDINGSAFHANKELIJKHEID

- Ideationele dyspraxie (Miller, 1986)
- Visuele agnosie (Lezak, 1979 ; Luria, 1965)
- Verlies aan vanzelfsprekend ordenend kader (Hendrickx, 1993)
- Verminderde aandacht (De Maesschalck, 1996)

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

THOMAS
MORE

VOEDINGSPROBLEMEN DOORHEEN HET DEMENTIEPROCES

- **Aanvankelijk**

- Decorumverlies: verdwijnen tafelmanieren, eten naar binnen slokken, morsen, ...

- **Vervolgens**

- Niet meer herkennen van voedsel, met eten spelen, niet meer weten hoe bestek te gebruiken, ...

- **Laatste stadium**

- ‘Voedselweigering’, eten uit de mond laten lopen, slikproblemen, uitspuwen, hoofd wegdraaien, ...

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

THOMAS
MORE

AANPAK: ALGEMEEN

- Nood aan screening en assessment
- Nood aan kennis
- Nood aan bewustwording
- Nood aan eenvoud en gouden standaard in aanpak
- Multidisciplinair

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

AANPAK: SPECIFIEK (1/6)

- Betekenis van de maaltijd
 - Familiale achtergrond
 - Comfort
 - Inzicht leidt tot verbetering
- (Evans, 2005)

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

AANPAK: SPECIFIEK (2/6)

- Mondhygiëne
 - Start bij regelmatig nakijken bij risicogroepen (bv. cognitieve problemen, droge mond, slikproblemen, diabetes, gedragsproblemen, ...)
 - Preventie
 - Gebruik van EB protocol
(Chalmers et al., 2004)

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

AANPAK: SPECIFIEK (3/6)

- Empowerment
 - Participatie in beslissingen
 - Ook bij personen met dementie
(Cuyvers, 2009)

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

AANPAK: SPECIFIEK (4/6)

- Staffing
 - Relatie inadequate staffing en verhoogd risico op malnutritie en deshydratie
(Shipman et al., 2007)
- Impact van voedingsteams
(Bottoni et al., 2008)
- Regelmatige audit en feedback
 - (Meijers et al., 2009)

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

AANPAK: SPECIFIEK (5/6)

- Reologie
 - Exacte wetenschap bepaling textuur
 - Bv. aardbeishake
- (Claes, J., De Maesschalck, L., 2012)

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

AANPAK: SPECIFIEK (6/6)

- Fingerfood

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.

BESLUIT

- Multi is een toverwoord
 - Multifactorieel, multidisciplinair, ...
- Cliënt centraal
- Nog veel werk voor de boeg!

K.H.Kempen en Lessius bundelen de krachten en worden *more*.